

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor:
Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum
Sokol. Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa:
Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3,
8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkse Listy) • FREITAG den 9. MÄRZ 1973 • POSTFACH 3, 8027 ZÜRICH, (SCHWEIZ) Nr. 10. • PREIS S. FR. 1.00.

Komplikace mezi dvěma světy

Nedávný rozhovor rakouského kancléře Bruno Kreiskyho s Frankfurter Allgemeine Zeitung stojí rozhodně za zmínku. Uvolnění mezi východem a západem, mnozí se kontakty, rostoucí potřeba informací, ale i pokračující přemyslový rozvoj východní Evropy přirostají, podle Kreiskyho, konfrontaci mezi komunismem a sociální demokracií. Jestli sociální demokracie zůstane věrná svým zásadám a jestliže se nadále bude v západní Evropě rozšiřovat její mocenská základna, stane se hlavním protipólem komunismu v Evropě. A polarizace mezi demokratickým socialismem a komunistickou diktaturou může mít velký vliv na další politický vývoj Evropy. Kreisky nevěří na konvergenci, to jest na postupné samostatné sblížení vývoje na západě a východě. Nevidí pro ni reálné předpoklady. Kdyby se západ oddával takovýmto iluzím, říká Kreisky, bylo by to proň velmi nebezpečné. . . Spíš je třeba očekávat, že do-

de k tvrdým ideově-politickým bojům s komunismem, a na tuto fázi se musí sociální demokracie dobře připravit.

Kreisky se ve svých vývodech opírá o množství rozhovorů, které měl on sám i jiní sociálně-demokratičtí vůdci v poslední době s četnými marxisty z východní Evropy. Ti referují o rostoucí nespokojenosti, zejména mezi vzdělanými vrstvami, počítaje v to i komunisty. Lidé na východě chtějí víc svobody myšlení, tisku, slova, pohybu, chtějí spoluúčast na správě výrobních prostředků, větší životní úroveň a co je příznačné — chtějí podržet zespolečenštění výrobních prostředků, ale odstranit byrokratický aparát ústředního plánu, a nahradit ho volnějším systémem; chtějí tedy myšlenku znárodnění výrobních prostředků důsledněji uplatnit v praxi. A právě toho se, podle Kreiskyho, komunisti nejvíce obávají. Při tom se Kreisky domnívá, že vlastní šance politického úspěchu sociální demokracie se dostává až v průměrné společnosti, na hospodářsky vyspělém západě.

Na východě, až bude překonaná současná fáze průmyslové akumulace, až pracující už nebudou okrádáni o spravedlivou mzdu, až bude naplněno uspokojení spotřebitelský trh. Lidé se neradi vzdávají požadavku po dostatečném zásobování, komunistické režimy proto se udržují pouze diktátorskými metodami. — Tento systém se však, podle Kreiskyho, sotva podaří na dlouho udržet v takové Německé demokratické republice nebo v Československu. Ale podobnému vývoji se nevyhne ani Sovětský svaz.

V otázce politického vztahu východu a západu se Kreisky domnívá, že kdyby byla porušena dnešní rovnováha sil v Evropě ve prospěch východu, Sověti by ihned zpomalili současné uvolňování. Západ proto musí se Sovětským svazem hovořit tvrdě z pozice síly a proto podle Kreiskyho musejí Američané zůstat v Evropě. Jejich případný odchod z Evropy by automaticky znamenal nejenom porušení rovnováhy, ale i konec politiky uvolnění.

DOLAR A SVĚT

Opatření, související s právě probíhající světovou, měnovou krizí, jejímž důvodem je údajně dolar, ztrácející ve světě svoji stabilitu, přijali občané této země s důstojným klidem. Rozpoznali totiž sami, ač nejsou finančními experty, že tkzv. Dolarová krize byla z větší části vyvolána spekulanty všeho druhu, kteří doufali, že budou moci ze stávající situace těžit.

Neuspěli však zcela, poněvadž výměna cizích valut byla zastavena až do doby, kdy finanční experti ze 12 zemí, kteří se koncem týdne sejdou, doporučí, jak krizi nejlépe řešit.

Je sice pravda, že z důvodu nepoměru amerického vývozu, který je v neprospěch Spojených států (hlavně ve styku se záp. Německem a Japonskem), byl dán určitý důvod k opatřením, které ovšem nemohly mít nic společného s tím, co následovalo. Jako jeden z důvodů k oslabení dolaru ve světě byla také snaha poukázat na rychle stoupající inflaci v této zemi, což mělo také zapříčinit i nedůvěru k americké měně.

K tomu chceme připomenout,

Bravo, Golda

Lze očekávat, že při své návštěvě ve Washingtonu tento měsíc, bude izraelská předsedkyně vlády, Golda Meir, přivítána vskutku královsky, a to pro její stručné a ostré odsouzení švédského ministerského předsedy Olafa Palmeho v Paříži na Mezinárodním socialistickém kongresu.

Palme tam navrhl resoluci (je známo, že je zatížen na severní Vietnam a proti prezidentu Nixonovi), odsuzující bombardování Hanoje. (Socialistická Internacionála se konala v lednu). Pani Meir "zabila" jeho návrh prohlášením, že "nebyt Spojených států, vůbec bychom tu dnes nebyli". Dodala sarkasticky, že si nevzpomíná, že by Švédsko bylo protestovalo proti roli, kterou Amerika hrála v Evropě během druhé světové války.

že inflace, která je na postupu po celém světě, není v Americe zdaleka taková, jako v jiných zemích. Jako příklad uvedeme záp. Německo, které žije v této době na "hospodářském výsluní" a jehož Marka je symbolem jeho hospodářské prosperity.

Navštívili jsme tuto zemi v posledních třech měsících dvakrát a i během této krátké doby jsme s překvapením zjistili, jak hlavně tam inflace pokročila. V hotelu, na příklad, kde před třemi měsíci jsme platili za pokoj 58,00 DM, ten samý stál před 10 dny 75 DM. A to není hotel jenom pro turisty, většina hostů jsou Němci.

Co se cen týče, ve srovnání se stejným obdobím v minulém roce byly zdraženy brambory o 45,4%, ovoce o 24%,

maso o 17%, chléb o 8,2% a pouze cena mléka se zvýšila jenom o 4,6%. O něco lépe jsou na tom země jako Švýcarsko a Rakousko, kde jsme vývoj též velmi pečlivě sledovali.

Bylo by snad tedy dobře si uvědomit, že nehrozí této zemi žádný "krach", jak některé země z Východu zdůrazňují — že by ale bylo v zájmu této země, aby si každý občan uvědomil, že zahraniční nevyrovnaná platba je právě tím hlavním důvodem stávající situace, a aby se zamyslel, až si bude chtít objednat auto nebo jakýkoliv jiný zahraniční výrobek. Snad ale i toto svobodné rozhodování, které tato země zaručuje — je ta opravdová demokracie — i za cenu zahraničního platebního deficitu státu.

Evropa: I po volbách - nejasno

Minulou neděli se konaly volby ve Francii a v Chile. Na oboje byla soustředěna pozornost politického světa a oboje měly rozřešit nejistý poměr sil mezi pravíci a levíci. Ve Francii činila nápor na pravcovou vládu degaullistickou levice — v Chile pak naopak se snažila o přesun sil pravice proti levicové vládě Allendově. Tím se od sebe oboje volby, jejichž výsledek byl očekáván ve světě se značným napětím — lišil. Zvláště výsledek voleb ve Francii měl být důležitý, kdyby opravdu mělo dojít ke změně poměru sil, vzhledem k postavení, které Francie zaujímá na poli mezinárodním.

Ale ani novými volbami nebyl v obou jmenovaných zemích poměr sil vyřešen. Ve Francii se sice podařilo spojení levici zvítězit v prvním kole nad vládou pompiduovou v poměru 46 proti 38 procentům, které získala vláda degaullistů, ale v příštím kole voleb, které se bude odvíjet příští neděli 11. března, si podle názoru politických znalců, nynější vláda třeba i za cenu vytvoření koalice — své postavení udrží, když

sdržení levicovému se nepodařilo získat potřebnou dvou. třetinovou většinu hlasů ihned v prvním kole.

Z toho důvodu budou volby opakovány příští neděli a že dojde během týdne zcela určitě k novému přeskupení sil je více než pravděpodobné, poněvadž dojde mezi jednotlivými kandidáty k celé řadě kompromisů. Se vši určitostí se tedy očekává, že vláda pres. Pompidoua bude zvolena na dalších pět let. Jiná otázka je — zdali volby přispěly k uklidnění poměrů ve Francii. To však ukáže budoucnost — nejsme velcí optimisté.

A co se voleb v Chile týče, tam se sice obráceně pravici podařilo to samé, co ve Francii levici, že bylo sice získáno vítězství prostě většiny hlasů proti straně Allendově — které ale nestačí k tomu, aby byla poražena jeho vláda, koalice šesti stran. Budoucnost země tedy zůstává hlavně po stránce hospodářské opravdu temná — a i šest mrtvých během předcházející volební kampaně nenavědčuje příliš klidu v zemi ani pro budoucnost.

JASNÉ SLOVO BRITÁNIE

Britská vláda oznámila, že zvyšuje svoje vydání na obranu na rekordní sumu 3,3 bilionů liber šterlinků, protože musí být připravena na možný sovětský nukleární útok. Vyzvala současně Ameriku a ostatní členské státy NATO, aby rozhodně nesnižovaly svoji vojenskou kapacitu, aniž budou mít zaručeno, že Sovětský svaz učiní totéž. Dohodu o snížení zbrojení může přinést, podle Británie, pouze jednání se Sověty z pozice síly. Podotkla, že SSSR postavil loňského roku dodatečných 90 podzemních odpalovacích ramp pro mezikontinentální rakety, a že jeho IBM arsenál tak dosáhl počtu 1,500 raket. Rusové postavili loni také šest atomových ponorek vyzbrojených nukleárními děly — čímž celkový počet těchto válečných ruských ponorek dosáhl šedesáti. SSSR nesnížil svá vojska v Evropě ani o jednoho vojáka.

O ČESKOSLOVENSKU

Věra Čáslavská,

mnohonásobná nositelka olympijských medailí a světová šampionka, vyřazená pro svůj vlastenecký postoj ze sportovního a veřejného života napsala knihu o své olympijské a sportovní dráze. Protože kniha byla blokována, požádala Čáslavská o audienci u Dr. Husáka — kterému si stěžovala na tento protiprávní postup. Husák uznal její argumenty a dal souhlas k vydání knihy. Brzy na to si ji a jejího manžela Josefa Odložila pozval první tajemník SSM Juraj Varholík a žádal ji, aby odvolala svůj podpis na Manifestu 2.000 slov jako podmínku vydání její knihy. Na námitku Věry Čáslavské, že Dr. Husák se o této podmínce nezmiňuje, odpověděl Varholík, že on by nemohl na sebe vzít odpovědnost před mladou generací, že vydavatelství svazu publikuje knihu signatářky takového kontrarevolucionárního dokumentu. Čáslavská však tuto podmínku rozhodně odmítla.

Změny ve funkcích

V Praze před oslavami Února, v Bratislavě až po nich se konala zasedání stranických ústředních výborů s úředním cílem — projednat zprávu o realizaci závěrů XIV. sjezdu KSČ. Hovořili hlavní tajemníci. Nic nového, ani v diskusi se neřeklo. Závěrečné komuniké však hovořilo o tom, že byla schválena nová organizace ústředních sekretariátů a projednány kádrové změny. Jaké, nebylo zatím sděleno. Zdá se, že se jednalo i o prezidentské funkce.

“Tady Praha”

Pod tímto titulem vydal Jiří Pelikán v Paříži 400-stránkovou knihu dokumentů — prokazujících existenci “socialistické opozice” na území ČSSR. Kniha obsahuje vedle známých článků, interview, provolání a letáků i nové, dosud neznámé dokumenty.

Kde se pivo vaří . . .

Dva nové pivovary dodá ČSSR do Polska, kde budou postaveny v Ležajsku a Opoli. Oba mají výstav 500.000 hektolitrů piva ročně. Dodavatelem technologického zařízení, včetně ocelových konstrukcí, jsou Závody Vítězného února v Hradci Králové.

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevýžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent;

Ve službách režimu

Někteří slovenští spisovatelé a básníci chodí po podnikcích přednášet zaměstnancům básně proti USA. Mezi těmito “státními” poety jsou, například: Ján Poničan, Pavol Horov, Ján Kostra, Vladimír Reisel, Rudolf Fábry, Gustav Hupka, Pavel Koyš a Lýdie Vadkertyová. Některé z básní jsou “upřímným vyznáním lásky k Vietnamu”, jiné hrubými útoky proti Nixonovi a Americe. Věru, pozoruhodný způsob, jak si zasloužit sinekuru s titulem národního umělce . . .

Vladimír Nepraš,

bývalý redaktor Rudého práva a Reportéra, který byl po půlročním věznění bez rozsudku propuštěn na svobodu, byl v tak špatném zdravotním stavu, že byl nucen strávit více než dva měsíce v nemocnici. Žádal, aby mu aspoň za tuto dobu byla placena nemocenská, na níž má jako každý zaměstnaný čs. občan nárok. Jeho žádost byla odmítnuta s odůvodněním, že na nemocenskou nemá nárok, protože ze svého posledního zaměstnání odešel předčasně (byl totiž 31. ledna 1972 zatčen), aniž řádně rozvázel pracovní poměr podle předpisů.

Poprvé do Turecka

Na Mezinárodním veletrhu v Brně projeví zástupci z Turecka zájem o sudová čerpadla, která vyrábí kovodělné družstvo Lidokov v Boskovicích. V historii poválečných let se poprvé výrobky tohoto družstva dostanou také do Turecka.

Dobrá obchod

Jedním z málo známých, ale pro Polsko významných obchodních transakcí s Amerikou jsou — penzisti. Američtí občané polského původu se poslední roky s oblibou vystěhovávají na dožití do své staré vlasti. Jejich peníze a “social security” je jim tam převáděna v dolarech a vyplácena v zlotých. Penzisti na tom nejsou špatně: měsíční peníze stopadesát dolarů představuje 9.900 zlotých, a to je víc než vydělává v Polsku lékař a — nedá se to vůbec srovnat s výdělkem průměrného Poláka. Průměrný měsíční výdělek činí totiž v Polsku 2.400 zlotých. Penzisti z Ameriky si tedy královsky žijí a polská vláda získává pro sebe tolik potřebné dolary.

OPRAVDU PRAVDA VÍTĚZÍ?

Ostrá opatření, která pražský režim zavedl proti spisovatelům a intelektuálům, nevedou stále k cíli. Nedaří se je “znormalisovat” a nedaří se je ani umlčet. Po dopise, kterým se čtyři desítky spisovatelů obrátily na presidenta republiky s žádostí, aby byli propuštěni političtí vězni, následoval interview, který západoněmeckému listu Die Zeit poskytl L. Vaculík, a v němž otevřeně řekl, jak to v dnešním Československu vypadá a co si o tom myslí. Minulý týden přinesl rakouský rozhlas interview s dalším z prominentních českých spisovatelů, Pavlem Kohoutem.

Podnětem k rozhovoru byla premiéra nové Kohoutovy divadelní hry, ke které však nedochází v Praze, ale v německém Düsseldorfu.

Rakouský rozhlas položil Kohoutovi především otázku, co ho inspirovalo k jeho nové hře. Kohout odpověděl: “Snad to, že ze svého okna vidím denně vlát nad pražským hradem vlajku s nápisem Pravda vítězí. Ve svých 44 letech jsem došel k poznání, že pravda vítězí méně než zídka kdy, a že její řídká vítězství netrvávají dlouho.

Mnohem častěji vítězí zlo, zejména je-li vykonáváno racionálně a chladnokrevně. Zajímalo mne, odkud to zlo přichází, čím je možné ho překonat a zdali je to vůbec možné. Zda máme zlo odplácet zlem, nebo zda máme zůstat humanitním zásadám

věrní, i když jsou zlem zneužívány.”

Kohout dále řekl, že jak divadlo, tak on, požádali české úřady o povolení jeho cesty do Düsseldorfu — poněvadž hra je zvláštní už tím, že je psána na motivy ruského klasika, českým autorem a její světová premiéra bude na německé scéně. České úřady však Kohoutovi spolupráci na přípravě inscenace i účast na premiéře nepovolily. Reportér rakouského rozhlasu se Kohouta dále zeptal, jak to bylo s oním dopisem, který spisovatelé poslali presidentu republiky — poněvadž domácí propaganda Kohouta nařkla z toho — že signatáře ve skutečnosti podvedl tím, že je přemluvil k podepsání textu, který byl vyhotoven v zahraničí, a jehož cílem byla antikomunistická propaganda.

“Je to stará píseň, používaná vždy, jestliže se nemůže či nechce říci pravda. My, kteří jsme k tomu dali podnět, já sám jsem jedním z autorů, a všichni, kteří text podepsali, chtěli jen jedno, to — oč bylo žádáno: amnestii politických vězňů jako příspěvek k normalizaci situace,” odpověděl Kohout. “Při sbírání podpisů pro tento dopis byli zatčeni 4 známí spisovatelé, Vaculík, Havel, Klíma a Kliment. Byli však po několika hodinách opět propuštěni, což svědčí o tom, že dokonce ani státní bezpečnost nenašla důvod pro trestní stíhání.

Pokračovali proto ve sbírání

podpisů, a petici pak v souladu s ústavou poslali doporučeně presidentovi. Od tohoto však nedošla zatím žádná odpověď. Místo toho prohlásil nový Svaz spisovatelů, který nebyl adresátem, že petici sepsalo několik individuí, vedených nelidskou nenávistí k socialismu. Do zahraničí se text dostal mnohem později, po tom, co po různých pražských úřadech kolovalo množství kopií. Někteří z našich kolegů pak svůj podpis odvolali, poněvadž jim bylo řečeno, že jde o zahraniční akci.”

“Zazlíváte jim to?”

“Ne, spíš je mi to líto. Jednou přijdou na to, že jsme to nebyli my, kteří je podvedli. Jistě nebudou šťastni až poznaří, že odvolali svůj dobrovolný podpis pro věc, která je hluboce lidská a pro každého spisovatele samozřejmá.”

pk

Husák se snaží

Na plenárním zasedání ústředního výboru KSČ mluvil Husák o trpělivosti, již je zvláště třeba vůči talentovaným lidem, umělcům, vědcům, kteří mohou být získáni pro společnost. Avšak Husákem požadovaná měkká vlna nezůstala bez odmítavé odezvy. Ve sporu o správnou kulturní politiku získala Husákova frakce jen “body”. Už koncem roku koloval po Praze otevřený dopis atomového fyzika Františka Janoucha — adresovaný ministru školství Havlínovi, kde si Janouch stěžuje, že nesmí publikovat v odborných časopisech. Tato akce vzbudila v mezinárodních odborných kruzích velké pozdvižení, čehož využil Husák pro svou politiku. Prosadil, že atomový vědec smí zase uveřejňovat. Avšak boj není rozhodnut.

Nový kurs dolaru

S platností od 13. února vyhlásila Státní banka československá nové kursy amerického dolaru vůči čs. koruně. Paritní poměr je 1 dolar = 5,97 Kčs. Podle tohoto kursu budou zřejmě přepočítány i složité čs. kursy turistické a v příslušném novém poměru vypláceny i tužexové bony. Kursy jiných měn nebyly oznámeny.

Kolik lidí vlastně emigrovalo?

Československé úřady dosud nikdy neuveřejnily čísla o rozsahu čs. emigrace v letech 1968-69. Dlouho tomu tak bylo proto, že přes zdánlivě přesně vedenou evidenci obyvatelstva nebyly skutečná čísla s to zjistit a později se je samozřejmě z politických důvodů snažily zatajit. Při různých příležitostech se neoficiálně mluvilo a psalo o počtech od 40 do 60 tisíc osob. Na počátku roku 1972 vyšla však v Praze publikace Ekonomický vývoj 1971 s tabulkami o vývoji počtu obyvatelstva a také v časopise Demografie (2/72) byly uveřejněny údaje o vývoji obyvatel v zemi. Z obou pramenů vyplývá, že v Českoslo-

vensku roku 1967 žilo 14.305.000 obyvatel a roku 1971 14.407.000 obyvatel. Přirozený přírůstek v tomto období je udán číslem 257,1 tisíce, oficiální přistěhovalectví číslem 13,8 tisíce, vystěhovalectví 41,2 tisíce.

Z těchto čísel vyplývá, že v Československu v tomto období “zmizelo”, 127,7 tisíce (v českých zemích 99,5 a na Slovensku 28,2 tisíce) obyvatel, kteří tedy pravděpodobně nelegálně emigrovali. To je ovšem počet, který se rovná počtu obyvatel menšího okresu anebo velkého města. Národní, kulturní a ekonomické důsledky této skutečnosti jdou plně na účet březňovského “internacionalismu”.

ZA JÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly hodně místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Neníli vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstihněte a zašlete na adresu:

AMERICKÉ LISTY,
Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz
Přihlašuji se za odběratele “Amerických Listů” a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.

Jméno:
Adresa:

ÚSTAVA A PUČ

Ferdinand Peroutka

Pokračujeme v líčení událostí 25. února 1948.

Řekli jsme, že změna vlády byla provedena podle litery ústavy, zároveň jsme řekli, že to byl puč. Obojí je pravda. Proč Gottwald se držel řešení na povrchu ústavního, toho mohly být různé důvody. Snad, aby dokázal svou a své strany virtuositu. Jistě proto, aby mohl prohlásit demokratické ministry za vzbouřence. A proto, aby mohl čelit zahraniční kritice, která přijde. Demokratičtí ministři vše vsadili na ústavu, a Gottwald ji obrátil proti nim. Ale byla to v celku málo mu potřebná ozdoba vítězství.

Od minulého léta mohlo být jasno, že komunisté se připravují k rozhodnému úderu, a že si při tom budou počínat ne podle ústavních pravidel, nýbrž podle zásad leninismu a pravidel komunistické internacionály. Demokratickým ministrům se nějak podařilo to ignorovat.

Ústava není zakořeněna v přírodě, vznášejí se v myslích lidí, kteří by chtěli žít slušný a důstojný život. Vyžaduje stálého úsilí a podpory těch, kdo v ni věří, někdy také jejich obětí. Aby byla bezpečná, ústava potřebuje, aby za ní stála odhodlaná moc. Demokratičtí ministři ji nedodali.

Puč se neodehrál 25. února, nýbrž už dva tři dny před tím. Od toho okamžiku, kdy demise byla podána, komunisté jednali od rána do večera. Vpravili do země nový, neznámý element, akční výbory. Demokratičtí vůdci nebyli na to připraveni, neřekli svým lidem, co mají udělat, a počiny akčních výborů vjížděly jako do měkkého těla. Akční výbory někdy byly složeny jen ze tří lidí, někdy přišly jako dav, někdy šla v jejich čele vybraná policejní četa, to jest muži v policejních uniformách. 23. února tyto akční výbory obsadily ministerstva spravovaná demokraty: ministerstvo spravedlnosti, školství a výchovy, dopravy — pošti, zdravotnictví a vyhnaly ministry. Když toto se stalo, nikdo rozumný nemohl pochybovat, že tím puč byl vykonán, že státní moc přešla do rukou komunistické strany, že už žádné vyjednávání s demokratickými ministry nebude. Akční výbor, v jehož čele šla policie, obsadil sekretariát národně socialistické strany i redakci jejích novin. 24. února byl obsazen také sekretariát sociálně demokratické strany po rvačce, v níž na jedné straně byly holé pěsti, na druhé namířené pušky speciální policejní čety. Akční výbory vnikaly do úřadů a redakcí a

prohlašovaly je za majetek lidu od této chvíle. Komunistický ministr téhož dne rozkázal, aby akční výbory převzaly správu celé země.

Byl vytvořen akční výbor i pro Národní shromáždění a tím nebo oním způsobem se postaral, aby nová vláda byla přijata jednomyslně, až dojde k hlasování. Továrny, které zaměstnávaly více než padesát dělníků, byly téhož dne obsazeny, a ministr informací Kopecký rozeslal novinám upozornění, že to je svatá nacionalisace podniků a že kritizovat ji by bylo pokládáno za tak trestné jako je zrada. To znamenalo, že nový trestní řád za jediný den byl kýmisi nastolen.

Poněvadž toto všechno se stalo už 23. a 24. února, je zřejmo, že 25. únor je falešné, opožděné datum převratu. Zvláštního násilí, krve, nebylo třeba. V atmosféře chvíle, v mezidobí mezi diktaurou, která byla, a tou, která zřejmě přijde, stačilo důrazné upozornění, že násilí je připraveno a čeká. Na násilí bylo dost času. Přijde, ovšem. Nebylo třeba ani generální stávky, již komunisté vyhrožovali. Uspořádali po celé zemi stávku aspoň jednohodinovou, aby ukázali sílu svého komanda. Lidé ještě více zmatli, že této stávky s ostatními zaměstnanci ministerstva zahraničí se účastnil i ministr Jan Masaryk. Byl osamocen, zmaten a asi chtěl na chvíli taktizovat, než uprchne. Noviny citovaly jeho výrok, že s novou vládou "rád si zavládne".

Po celou tu dobu městem táhly mlčelivé zástupy dělnických milic s puškami na ramenou. Večer skládaly pušky do skladišť, ráno je zase vybíraly. Milice jen procházely městem, nezakročovaly, ale sama jejich přítomnost byla zakročení. Každý mohl vidět, že jsou připraveny úderné a podle vzezření málo milosrdné čety. Theoretikové demokratických stran příliš chvatně usoudili, že třídní boj neexistuje, že lid jako celek je uspokojen svobodami politickými. Nyní však v městě byly vystaveny na odiv neklamně, pohybující se nástroje třídního boje, ponuré zástupy, které pravděpodobně by se neštítily ideje pomsty, když komunisté takto se spikli a všechno předem takto zařídili, když beze vší pochyby dostali příkaz z Moskvy, aby šli až do konce, tu s jakýmsi oním černým mistrovstvím, o němž jsme se už zmínili, komunisté řekli, že demokraté se spikli a dostali rozkaz z Anglie a Ameriky.

A, jak jsme se už také zmínili, za devíti desítkami československých hranic stála Rudá armáda. A 19. února do

Prahy přiletěl zástupce sovětského zahraničního ministra Zorin, aby zkontroloval, zda sovětské dodávky pšenice Československu docházejí přesně. Kontroloval to i na nepříslušných místech. Rovnou z letiště se odebral k zahraničnímu ministru Masarykovi a řekl mu: "Za nynějších okolností sovětská vláda nemá jiné přání než vidět, že úsilí pana Gottwalda se daří." Promluvil s dvěma sociálně demokratickými ministry, Majerem a Laušmanem.

Majerovi řekl, aby se řídil Fierlingerovým příkladem a více spolupracoval. Laušmanovi řekl, že "Sovětský svaz mohl by být donucen zabezpečit československou samostatnost." Mluvil i s jinými a říkal jim, že "Sovětský svaz nikdy neopouští své přátele."

Podle komunistických pramenů řekl Gottwaldovi, že "Sovětský svaz nikdy nepustí, aby do vnitřních věcí Československa se vměšovaly západní státy."

Demokratičtí ministři slyšeli, s čím Zorin přijel, ale nemohli proti němu polemizovat, byli v pasti, musili zatnout zuby. Když přece promluví, okolností byly takové, že musili prohlašovat věrnost Rusku. Řekl ministr lidové strany Hála: "Při všech sporech však musí být Sovětský svaz mimo polemiky." Řekl národně socialistický ministr Drtina: "Nejdůležitější záruka bezpečnosti a nejpevnější naše jistota spočívá v úzké spolupráci se Sovětským svazem." To nebyla jen vymyšlená taktika v poslední chvíli, to vycházelo z větší hloubky. Byly tu nevyhladitelné následky Mnichova. Do roku 1938 si Československo bylo jisto svou zahraniční orientací: byla na demokratický západ. Toto roku však Francie se dopustila zrady na Československu — řekla, prostě, že její vojenská smlouva s ním neplatí, a Anglie se chovala s chladným cynismem.

Pak za války západ dlouho váhal uznat zahraniční československou vládu, a dlouho váhal uznat československé hranice. Otázka československé zahraniční orientace nebyla do února 1948 rozluštěna — z toho důvodu, že solidní rozluštění nebylo na světě. Čechoslováci měli na vybranou mezi těmi, jichž nespolehlivost již jednou se ukázala a jichž moc ostatně po válce neobyčejně poklesla, a mezi těmi, jejichž celá filosofie vzbuzovala podezření, a kteří již v Polsku a Rumunsku ukázali, jak smýšlejí o nezávislosti malých národů. Českoslovenští demokraté se cítili naprosto izolováni se svými slabými silami. Také americké noviny se jen zvědavě ptaly: "Vezme si Stalin Československo?" Demise demokratic-

kých ministrů jen odhalila skutečnou situaci země. Cítili se unášeni velkými živelnými silami, a nepodali příklad, jak se chovat racionálně. Ale mohli? Na začátku let dvacátých demokraticky smýšlející vůdci, sociální demokracie se cítili v podobné situaci, byli obléváni živelným komunistickým hnutím ve straně a nevěděli dnes, co budou dělat zítra. Tehdy řekl sociálně demokratický ministr Bechyně: když člověk sedí na splašeném koni, žádná estetika neplatí, člověk se chvíli drží krku koně, chvíli ocasů.

A v demokratickém lidu československém se v únoru 1948 neprojevovala žádná bojovná spontánnost. K lidem pronikaly nedobré zprávy o tom, co bylo usneseno na Jaltské konferenci, o střechách vlivu velmocí v Evropě. Když na jaře 1945 americká armáda se zastavila daleko před Prahou, kterou mohla snadno obsadit, lidé začali podezírat, že byli dáni do sféry ruského vlivu. Přišla myšlenka: co se stane, bude Osud.

Není možno nekritizovat demokratické ministry. Vyhnali věci na ostří, kdy komunisté sami je chtěli vyhnat na ostří. Ale byli to nešťastní a těžce zkoušení muži v bezvýhledné situaci. Když pomalu pochopili svůj omyl, pak, jako dříve podali demisi, nyní demisionovali z činnosti. Zaměstnávali se očekáváním toho, co se stane. Všechny své naděje, byly-li ještě jaké, skládali do prezidenta. Očekávali, že on snad rozluští, co oni sami rozluštit nedovedli. Pokládali to za jeho povinnost. President Beneš věřil — my s ním — že demokratický sy-

stém v Československu se udrží, jestliže se udrží válečná koalice sovětů se západem. Avšak od léta všechny známky nasvědčovaly tomu, že Stalin spěchá obnovit nepřátelství. Co v tom případě bude, Beneš nevěděl, měl však nejhroší tušení. Byla a snad ještě bude polemika o tom, co Beneš původně řekl ministrům, když mu přišli oznámit svou demisi. Nezdá se to zcela jasné, neboť je zachován výrok opatrného Monsignora Šrámka: "Prosím, zeptejte se pana prezidenta ještě jednou." Jisto je, že prezident brzy začal varovat. Ukazoval na sílu komunistické strany, která byla první ve státě — na dynamičnost jejího členstva, na neschopnost demokratických vůdců přivést své přívržence na ulici. Neviděl žádnou sílu, o níž by se mohl opírat. Bylo známo, že je těžce nemocen, a komunisté na něm bezohledně pracovali každý den. Demokratičtí ministři zavázali svůj plán na tenké pouťo. Beneš se pokusil napomínat komunisty: "Historie nám ukázala, kam vede nesvár," říkal jim. Melancholické poznámky tohoto druhu neměly nejmenší vliv na ty, kdo přísahali na Leninovu nauku boje a milovali nesvár. Beneš trval na tom, že nová vláda má přijít dohodou všech stran, ale vzkázal, že se mu nepodaří vrátit odstoupivší ministry do vlády. Konec děje přišel, když komunisté mu ukázali dlouhou listinu těch, jež komunisté pokládají za reakcionáře a kdo budou zatčeni, jestliže nepodepíše novou vládu. Mezi jmény byli mnozí jeho osobní přátelé a političtí druhové. Podepsal.

(Dokončíme.)

Chcete

Poznat krásy Československa?

Pozvat své příbuzné do USA?

POSLAT TUZEXOVÉ POUKAZY RÝCHLE

A SPOLEHLIVĚ? BEZSTAROSTNĚ CESTOVAT

PO USA I JINÝCH ČÁSTECH SVĚTA?

OBRAŤTE SE PRO BEZPLATNÉ SLUŽBY

A INFORMACE NA

Gutleber Travel Agency, Inc.

110-01 Jamaica Avenue

Richmond Hill, N. Y. 11418

Tel. 441-8700 (212)

TITO O SITUACI VE SVĚTĚ

Tito poskytl interview záhřebskému deníku "Vjesnik". List interview uveřejnil, ale již před tím upozorňoval jugoslávský rozhlas, že jde o text mimořádného významu, neboť obsahuje hodnocení stavu celého současného světa. To celkem souhlasí, neboť v interview se Tito dotýká nejrozdílnějších aspektů mezinárodní situace. Tito se dotkl i československo-západoněmeckých vztahů, respektive potíží v nich, ale vyslovil přesvědčení, že se podaří najít řešení. Velkou chválou zahrnul jugoslávský prezident západoněmeckého kancléře Brandta. Nejkladnější postoj zaujímá Tito v tomto období vlastně k Sovětskému svazu. Opírá to především o ubezpečení, které mu dal Leonid Brežněv, že Sověty nyní respektují neangažovaný status Jugoslávie, ba mají prý k němu dokonce výrazně kladný postoj. Vzhledem k tomu, že v interview je naznačena jugoslávská ochota působit jako zprostředkovatel mezi Egyptem a Sovětským svazem, není sovětská chvála jugoslávské neangažovanosti asi bez konkrétních motivů. Tito považuje také sovětský trh za přístupnější pro jugoslávské zboží než trh západní, a to pravděpodobně právem. Samozřejmě, že jugoslávský předák je spokojen i s vysokým úvěrem, který jeho zemi poskytla Moskva, a to podle Titových slov bez po-

Mezinárodní přehled

litických podmínek. Ačkoliv Tito označil jugoslávsko-americké styky za dobré, dal najevo, že je není možno srovnávat se vztahy k Sovětskému svazu, s kterým Jugoslávie udržuje také mezinárodní kontakty. V tomto ohledu se poměr k Sovětskému svazu liší i od poměru k Číně, i když Tito klasifikoval styky s Pekínem jako "pozitivní". Ale zjevný náskok, který má nyní Sovětský svaz v jugoslávské přízni, nezmenšuje jugoslávské odhodlání zůstat v konfliktu mezi oběma komunistickými velmocemi za všech okolností neutrální. Chválu nynější politiky Moskvy odůvodnil Tito také tím, že Sověty nevedou nikde válku. K čemu došlo v Československu, to je podle Tita uzavřenou kapitolou.

Nicméně Tito přece jen podotkl, že "Jugoslávie — jak známo, s takovými případy nesouhlasí". Je to ovšem velký odklon od původního jugoslávského stanoviska k čs. událostem v roce 1968.

Ono: "co je pryč, je pryč..." by asi neplatilo, kdyby bylo došlo k sovětské okupaci Jugoslávie. Snad nové sympatie k Moskvě vyplývají z obav Tita, aby někdy v budoucnu přece jen k něčemu podobně neblahému nedošlo. Jako prevence je Titovo vyjádření pochopitelné, jako politický postoj ovšem, žalostné...

Trapná Videň

31. ledna byly ve Vídni zahájeny předběžné rozhovory o možnostech oboustranného a vyváženého snižování ozbrojených sil v Evropě. Od té doby shromáždění zástupců mnoho pokroku neudělali. Původně pozvalo sedm zemí Atlantického obranného společenství pět zemí Varšavského paktu. Sověty žádaly, aby byl přístup na konferenci umožněn všem zájemcům — tedy i malým neutrálním státům. Když se přihlásilo Rumunsko a jeho žádost byla posouzena kladně, rozhodli se v Moskvě, že Maďarsko nepatří do střední Evropy a zástupci Budapešti to potvrdili. To ovšem znamená — pokud se to už dnes dá přehlédnout, přinejmenším dvojí: neleží-li Maďarsko ve střední Evropě, neleží tam ani Rumunsko. Z obou účastníků by se tak stali přízvaní členové bez práva hlasovat o rozhodujících otázkách. — A za druhé: přestane se mluvit o 40 tisících sovětských vojáků v Maďarsku. Tím se vymkne z pořadu jednání pro Sověty důležité nástupní území.

Jiným problémem je rozhodování o účastnících — Francie odmítá ale její přítomnost by jednání rozhodně ulehčila. — Bude-li se totiž počet účastníků dále zužovat, mohl by jednoho dne stát Západ před problémem zredukovaným na vojenské jednotky na území obou německých států. Oba leží nepochybně ve středu Evropy a oba patří nepochybně k nejobtížnějšímu okruhu, v němž by se řešilo eventuální snižování počtů ozbrojených sil.

ROZHOŘČENÍ V KREMLU

Kissingerova návštěva v Pekingu vyvolala v Moskvě bezpochyby značné znepokojení. Hodně však zneklidnil sovětské vůdce též vývoj ve vztazích mezi komunistickou Čínou a Japonskem. Ve sbližování Číny s Amerikou a s Japonskem spatřují protisovětskou souhru. Kremelští vůdci, když zjistili, že Peking se chce dorozumět s Washingtonem, projeví živý zájem o zlepšení vztahů k Japonsku. Krátce předtím, než se americký prezident Nixon vydal do Pekingu, sovětský zahraniční ministr Gromyko přispěchal do Tokia s návrhem, aby se začalo vyjednávat o sovětsko-japonské mírové smlouvě. Japonci dali Moskvě na vědomí, že ji uzavřou jen pod podmínkou, že jim Sovětský svaz vrátí čtyři Kurilské ostrovy, které v posledních válečných dnech okupoval. Od sbližování s Čínou se Japonci odradit nedali. Loni v létě navštívil japonský premiér Tanaka Peking a po návratu zaujal k Sovětskému svazu ještě re-

servovanější stanovisko. Na kompromisní návrh, že Sovětský svaz vrátí jen dva ostrovy, nepřistoupil. Trvá na vrácení všech čtyř.

V Moskvě se domnívají, že Číňané při flirtování s Japonci a s Američany zašli příliš daleko, že se rodí nějaká americko-čínsko-japonská aliance, a že Sovětský svaz se dostává ve Východní Asii do izolovaného postavení. Moskevský rozhlas stále častěji pekingským předákům předhazuje, že se paktují s kapitalisty a že zrazují zájmy mezinárodního proletářského hnutí.

Prý si přejí, aby Japonsko zůstalo pod ochranným americkým nukleárním deštníkem, který představuje japonsko-americká bezpečnostní smlouva. Čínský premiér Čou En-lai to prý přiznal v rozhovoru se zástupci japonského parlamentu. Čínským předákům prý záleží též na tom, aby ve východoasijských vodách zůstala americká sedmá flotila a v thajském království americké vojenské letectvo. Také to prý prozradil sám Čou En-lai, a sice v rozhovoru s dvěma americkými kongresmany, a podobné řeči prý vedou také čínští diplomati.

Sovětský svaz by mohl všechny čtyři Kurilské ostrovy oželeť — kdyby si tím koupil japonské přátelství, nebyla by to vysoká cena — vydáním ostrovů by však vytvořil precedens. Povzbudil by Číňany k ještě tvrdošíjnějšímu požadování východosibiřských oblastí, které původně rovněž nepatřily k Rusku.

Rozhořčení v Kremlu nad čínskou, mezinárodně politickou aktivitou je pochopitelné. Číňané svou konstruktivní politikou vůči Spojeným státům a Japonsku hatí Brežněvovu koncepci kolektivní bezpečnosti v Asii. Podle Brežněva by měly asijské státy uzavřít mezi sebou bilaterální smlouvy o zřeknutí se násilí a o neporušitelnosti hranic a těmito smlouvami přivést k zániku Amerikou vytvořené asijské obranné pakty.

ZŘÍCENÍ ZÁHADNÉHO LETOUNU

V serii leteckých katastrof, které v posledních týdnech postihují východní Evropu, se jedna poněkud vymyká obvyklosti a pochopení. Před několika dny se blízko polského Štětína zřítíl polský vojenský turbovrtulový letoun sovětské výroby, značky Antonov-24. Na palubě bylo 15 osob plus posádka. Nikdo katastrofu nepřežil. Detaily, jak to obvykle v případech leteckých neštěstí za železnou oponou bývá, nejsou. Tím spíše ne teď, kdy se jed-

nalo o skoro tajemný let skupiny polských a československých vysokých důstojníků státní bezpečnosti a dvou ministrů. Tolik se ví: mezi oběťmi byl polský ministr vnitra Wlodek Ociepa a český ministr vnitra Radko Kaska, a vedoucí bezpečnostního oddělení ÚV KSČ Michal Kuděj. Čtyři plukovníci státní bezpečnosti byli také mezi oběťmi, jak bylo oznámeno mnohem později, dva polští a dva českoslovenští. Dále čtyři majorové bezpečnosti, jejichž jména oznámena nebyla. Příčina havárie je neznámá. Letadlo se chystalo přistát, bylo kolem půlnoci a viditelnost byla velmi dobrá. Polský premiér Piotr Jaroszewicz nařídil důkladné vyšetřování. Avšak sotva se mnoho detailů dostane do polského či československého tisku. O přítomnosti československých vysokých důstojníků bezpečnosti a českého ministra vnitra v Polsku, nebylo nic předtím v tisku oznámeno, což je na východě zcela obvyklé, když se jedná o cesty bezpečnostních špiček. Také se neví, proč letěli z Varšavy do Štětína. Toto přímořské průmyslové město (loděnice, doky), bylo v klidu od prosince 1970, kdy tam a v řadě jiných polských měst došlo k masovým demonstracím proti vládě, jež měly za následek Gomulkův pád. Jediné, co je třeba mít za jisté, je, že smrt dvou ministrů a několika vysokých důstojníků státní bezpečnosti bude mít za následek okamžité velké změny v nejvyšších řadách státní tajné policie, rozvědky a kontrarozvědky obou zemí.

DOHODA ČSSR V VATIKÁNE

Vatikán oznámil jména kněží, kteří se dostanou jako sídelní biskupové či apoštolští administrátoři do čela čtyř československých diecézí. Zároveň vešlo ve známost, že nové biskupy vysvětlí arcibiskup Agostino Casaroli, který zastává u Svaté stolice funkci, jež odpovídá ve vládách úřadu ministra zahraničí. Je to poprvé, co letí do východní Evropy světit nové biskupy. Stát má při obrazech zastupovat šéf úřadu pro věci církevní v Praze Karel Hruza a jeho slovenský kolega Karel Homulka. Z Říma do Prahy odletěl vatikánský vyjednavatel Msgr. Chelli, který zastupoval Vatikán během obtížných jednání, jež se vlekla po čtyři roky a který má teď dojednat všechny procedurální podrobnosti s dosavadními členy katolického episkopátu v Československu.

Papež řekl, že se jmenování podařilo uskutečnit po mnoha jednáních a že církvi v Československu hrozilo, že ztratí svůj episkopát. Na Slovensku nebyl například už ani jeden biskup. Papež pravil, že pohlíží na československou s velkou láskou a úctou.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

6% přinese 6.27%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na dva roky

5¼% přinese 6.00%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na jeden rok

5% přinese 5.20%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplatíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a připisujeme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$20,000.00 vládní pojišťovnou *Federal Savings and Loan Insurance Corporation* ve Washingtoně.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021
aneb

2636 CENTRAL PARK AVE.,
Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710
and

590 EAST 187 STREET
Bronx, New York 10458

Medaile, pomníky, recepce

Oslavy 25. výročí "únorového vítězství" byly opět příležitostí k humbuku, který totalitní režimy (vzpomeňme jen nacistických parád) rády pořádají. Odhalují se různé památníky, pořádají přehlídky, pronášejí přípitky. To všechno proběhlo i v Československu v posledním únorovém týdnu. Hlavním střediskem pompézních podniků byla Praha. Před budovou ÚV KSČ na Nábřeží Kyjevské brigády — naproti Štvanici — byla odhalena socha Klementa Gottwalda v nadživotní velikosti. Po něm byl také pojmenován Nuselský most, silniční spojka a tunel pro metro přes tamní údolí. V Domě u Hybernů byla otevřena k Únoru 48 výstava s polyekranovým zobrazením komunistického pojetí nejnovějších dějin. Účastníkům "únorových událostí", těm vybraným ovšem byla předána hora medailí. Hlavní atrakcí byl však zájezd Leonida Brežněva, který — přijížděje vlakem — byl už od hranic oslavován jako otec-car, který se uvolil zase jednou osobně obhlédnout jednu ze svých gubernií. A Brežněv se pak také tak choval. Zvláště dojemná byla ceremonie, při níž předal Husákovi Leninův řád. Přidal šéfa čs. režimu "ke slavné plejádě čs. komunistů" a několikrát si pak chválil "důvěru, úctu a soudružství", to vše "hluboké a opravdové", co existuje "mezi námi, se soudruhem Husákem a jeho spolupracovníky". Ludvík Svoboda připsal na oplátku na Brežněvovu hrud' Řád Bílého lva, I. třídy s řetězem a taky ho velice pochválil. Pak došlo k jednáním a k recepcím, vždy ovšem také k políbkům; přičemž poslední patřil Vasilu Bil'akovi, který zase Brežněva vlakem vyprovodil až do Čierne. Demonstrativní charakter návštěvy sovětského generálního tajemníka byl zcela zjevný a světový tisk si toho také hned povšiml.

Šlo jednak o to potvrdit, že Kreml dnes straní Husákovi a že "zasloužili soudruzi" se musí spokojit s metály a slušnou penzí. Brežněv potřebuje v Praze i v Bratislavě klid, aby se mohl věnovat realizaci celoevropských plánů. A pak šlo i o to — a proto nepřijel na oslavy do Prahy žádný jiný z šéfů východoevropských států — předvést v nerušené podobě, jak úzce je dnes čs. režim napojen na Moskvu a jak to je vztah, který právě Moskva považuje za zcela ideální. Konečně: aby se potvrdila i tradice — na Pražském hradě předal Bil'ak "Řád Vítězného února" také, jak zní oficiální zpráva, "čtyřem vedoucím pracovníkům ÚV KSSS". Zpráva neupřesňuje, čím se pánové Alexandrov, Blatov, Šachnazarov a Antonov obzvláště v únoru 1948 vyznamenali. Ale lze si to

snadno představit. Zvláště když u onoho aktu asistovali Auersperg, Švestka a velvyslanec Červoněnko.

Jak už jsme psali, vydal v oněch dnech prezident Svoboda — jehož úředně stanovené volební období se nezdá držitelně blíží ke konci amnestií, které ovšem, chybí to podstatné, co prominutí trestu u příležitosti politické události žádá: milost i pro politické vězně. Ti byli i tentokrát z amnestie vyňati. Do konce roku se naproti tomu dává příležitost vrátit se do Československa těm, kteří je "nelegálně" opustili a kteří "nepoškodili zájmy republiky v cizině". O tom, kdo "poškodil", se ovšem rozhoduje individuálně v Praze.

Zahraniční dopisovatelé — kteří se při tomto studiu vždy víc podobají věstcům, soudícím na budoucnost z kávové ssedliny — si ještě všimají v nudném závěrečném komuniké z Brežněvovy návštěvy tří věcí. Před-

ně: vedle Husáka se tu výslovně jmenuje ještě Ludvík Svoboda; podle tamních hierarchických pravidel by to mohlo znamenat, že Brežněv potvrdil Svobodu jako kandidáta na prodloužení funkce prezidenta. Další zajímavější bod se týká formulace kolem sporu se západním Německem: po několika předchozích příležitostech chybí i tentokrát požadavek neplatnosti mnichovské dohody "od samého počátku"; Kreml dal zřejmě povolení k nápravě styků s Bonnem. A pak se komuniké pozitivně zmiňuje i o zlepšení vztahů mezi SSSR a USA, z čehož lze soudit, že i Československu bude povoleno, aby se pokusilo zlepšit své vztahy ke Spojeným státům. Jsou to sice nedůstojné drobnosti, spadlé z velmocenského stolu kremelských vládců. Ale bude-li aspoň trochu pomoheno prostým lidem, zaplat'pámbu i za ně.

MS

Amnestie:

GESTO PONĚKUD KŘIVÉ

Amnestie, kterou prezident Ludvík Svoboda vyhlásil u příležitosti pětadvacátého výročí "vítězného" února, má stopadesát řádků a devět článků. Patnáct řádků a půl článku se týká posrpnových emigrantů. Trest za nedovolené překročení hranic se jim promijí, jestliže se už vrátili, a nebude proti nim zahájeno trestní řízení, jestliže se vrátí do konce tohoto roku.

Všelicos napadá člověka při čtení československé amnestie. Například to, že amnestie bývala odjakživa vyjádřením panovníkovi velkorysosti. A také jeho síly, jeho sebedůvěry. Ta se projevovala vždy právě odpuštěním protivníkům, lidem, kteří mu byli, mohli by znovu být, nebezpeční. Panovníka neohrožuje zlodějík a podvodník. Amnestovat ho znamená sice ukázat velkomyslnost — ale nic víc . . . Československé kriminály se podstatně vyprázdní, zůstanou tam vražedné, úplatkáři, výrobci a přechovavači drog a jedů, "poškozořáci" zájmů republiky v cizině, "ohrožovači" státního tajemství, "podvraceči" republiky, to jest všech. Ni ti, kteří byli odsouzeni v politických procesech. Leninské a stalinské věznice a pracovní tábory v Sovětském svazu měly odjakživa dvojí loket na posuzování trestanců, pokud šlo o úlevy, práci, vůbec zacházení. S politickými vězni se jednalo nekonečně hůř, byli vystaveni bezpráví i v kriminálech. Lenin o tom jednou napsal něco v tom smyslu, že zloděj, podvodník, i obyčejný vrah jsou v podstatě spojenci revoluce, protože jsou většinou příslušníky

nejnižších vrstev. Kdežto politický protivník není nikdy potenciálním spojencem, je to vždy nebezpečný nepřítel. Svobodova amnestie je jako ušitá podle tohoto střihu. Ale v jejím úvodu čteme řádky, které by rády ukázaly nebojácnost, a právě grand-ské smýšlení: "Stupeň politické jednoty společnosti umožňuje, aby se těm, kteří se provinili proti zákonům, poskytl příležitost zapojit se jako řádní občané do socialistické výstavby naší vlasti . . ." Zapojení se umožňuje i těm, kteří po ruské invazi opustili republiku. To to krásné gesto je ovšem jenom gesto a vyzní naprázdno. Jeho význam je zcela jasný: dostat domů alespoň některé z té spousty mladých vzdělanců a odborníků, které režim potřebuje čím dál naléhavěji. Jenomže právě ti nejvzdělanější už si na západě založili velmi dobré existence a prožívají tu kromě svobodné práce taky svobodný život. Ti ostatní, desítky tisíc mužů a žen se taky zapojilo do nového života vně železné opony, jsou spokojeni, důvod, proč odešli — zoufalost z poměrů — nadále trvá. Nic se v Československu nezměnilo, rozhodně ne k lepšímu. Navíc přišli o byty (které nejsou, a tak by museli většinou žít u příbuzných nebo v opuštěném pohraničí) i o zaměstnání, které by docela jistě nedostali zpět, bylo-li jen trochu slušnější. Vzpomínají si na existenci kádrových dotazníků . . . Zkrátka, málem pět let od invaze žijí českoslovenští emigranti na západě jako doma a čekají, aby se uvolnilo vízové projednávání

ní a oni mohli pozvat aspoň na návštěvu do nových domovů své příbuzné z Československa. Amnestie pro emigranty je tedy dilem gesto-tonoucího, který se stěbla chytá, a je zahráno amatérsky z prken, která neznamenají svět, dilem je to nakřivo posazená kráslicí maska "dobrotivého" otce, čekajícího s otevřenou náručí na svá zbloudilá dítka. Náruč je otevřená jistě i pod vlivem Moskvy: je třeba, aby se satelit v srdci Evropy tvářil mile — přátelsky, po domácku. Bude veliké jednání o Evropě, usmívejme se, jásejme . . .

Dobrá; amnestie tedy povypřázdnila věznice a otevřela dveře emigrantům. Jestliže chceme být my velkorysí — jako pozorovatelé nebo posuzovatelé, můžeme říci: vcelku se režim snaží. Ale zaženeme tento optimistický výrok, jakmile si položíme otázku: jak se amnestie dotýká těch neodsouzených, těch nezařadovaných? Těch, kteří pro souhlas s Dubčekovým projektem socialismu s lidem, zaplat'pámbu i za ně.

Doktoři, kteří dělají taxikáře, universitní profesori v roli vrátných, ti všichni — kteří pro svoje přesvědčení nemohou dostat své děti na studia, Ti, kteří z nesouhlasu odešli za hranice, vedou dobrý život. Ti, kteří nesouhlasili a zůstali doma, jsou na tom nekonečně hůř. Pro ně není místo ve Svobodově amnestii (a říkáme "Svobodově," přestože víme, že ji jen podepsal, nic víc.)

A tak, jakkoli pozitivně bychom se chtěli dívat na československou amnestii, nemůžeme nevidět, že není ani projevem velkorysosti, ani projevem síly a sebedůvěry režimu, že je jen a jen prázdňím, pokřiveným gestem slabocha.

—jh—

NEUTRÁLNÍ RAKOUSKO V NEMILOSTI

Mnoho důvodů k nespokojenosti se Sovětským svazem má Rakousko. Moskva mu totiž nechce hospodářsky honorovat jeho neutralitu. Ačkoliv mu brání přiblížit se hospodářsky k Evropskému hospodářskému společenství — zdráhá se mu dodat to, co pro ekonomický rozvoj potřebuje. Rakoušani jsou zklamáni, že sovětský ministr pro zahraniční obchod Nikolaj Patoličev jim dal při své pětidenní návštěvě ve Vídni na vědomí, že nemají počítat se zvýšenými dodávkami sovětského zemního plynu. Roku 1968 se sovětská vláda zavázala dodat Rakousku v příštích dvaceti letech celkem 32 miliard kubických metrů plynu a ještě nedávno ujišťovala, že je ochotna dodávat na rakouské přání zvýšit. Nyní však odmítla žádost Rakouska, aby místo smluvené jedné miliardy 400 milionů kubických metrů ročně, uvolnila pro Rakousko čtyři a půl miliardy kubických metrů. Potrubím, které povede přes Rakousko, chce SSSR přednostně zásobovat západní Německo, Francii a Itálii. Na oněch zemích mu zřejmě záleží více než na neutrálním a politicky slabém Rakousku. Rakouský průmysl se sice bez sovětského plynu dočasně obejde, ale k úhradě jeho spotřeby v budoucích letech, se bude muset vídeňská vláda poohlédnout po spolehlivějších dodavatelích.

POSTOJ STÁLE TVRDÝ

Podle úterní zprávy TASSU i letos odmítlo čínské ministerstvo zahraničí dovolit zastupcům sovětského velvyslanectví v Pekingu, aby u příležitosti dne sovětské armády položili věnce na hroby sovětských vojáků v Číně.

České řeznictví a uzenářství ve Švýcarsku

Debrecínku, turistický, šunkový a šumavský salám, moravské a špišské klobásky, špekáčky, "utopenec", jaternice, jelitka, tlačenku játrovou, českou, ostrou s česnekem a superostrou s paprikou, pražskou šunku, maso všeho druhu a mnoho dalšího řeznického zboží dodá

VÁCLAV ČERNÝ, Sonnenbergstrasse 13, 5400 Ennetbaden, tel. 056-65 731.

CITY TOURS vám nabízí:

VELIKONOCE 19. 4.—23. 4. Barcelona, autokar 295.00 Fr.

22. 4. — 29. 4. Kanár. Ostrovy let. 630.00 Fr.

15. 4. — 23. 4. Nairobi let. 990.00 Fr.

KRÁTKÉ LETY DO:

Istanbul 8. 6. — 12. 6. (5 dnů od Fr. 298.00)

Athén 31. 5. — 4. 6. (5 dnů)

Londýn 3. 5. — 7. 5. (5 dnů)

SPOLEČNÉ DOVOLENÉ DO:

Skandinávie 1. — 12. 8. (od Fr. 980.00)

Rhodos 14. — 27. 7. (od Fr. 615.00)

Svaté země 23. 6. — 8. 7. (od Fr. 660.00)

Zástupce CITY TOURS p. O Švabenský, Infargweg 1, 8610 Ulster, tel. 01/87 08 53 — v sobotu dopol. v Shop Ville (podchod u hlavního nádraží) tel. 01/27 12 31 vám dá veškeré informace, české programy atd.

KDYŽ SE NECHCE

Milan Schulz

Bruslí se každoročně. Přesněji řečeno — alespoň ve smyslu, o který nám jde — : krasobruslí se každoročně. Několikrát za sezonu (která se tvrdohlavě udržuje v zimních měsících, ačkoli led umí dnes člověk vyrobit i v největším parnu a v něm ho též zachovat sjízdný), několikrát se opakuje složité drama povinných a volných jízd, Hovoří se v celém tom klanu speciálním nářečím, jemůž kdysi — snad před vynálezem televize — rozuměli jen nemnozí zasvěcenci. Dnes už děti v mateřinci hod-

všichni odborníci! — desetinkách zlovolných rozhodčích. A jak se tak pravidelně krasobruslí, je vidět, jak se na ledě — a hlavně na stupních vítězů — mění stráž, jak někde vystupuje na to kýžené pódium s radostným vzrušením teprve vycházející hvězda a jiný už jako rutinér, odborně nastavující krk k medailím, ruku funkcionářům a tvář k polibku vybraným ozdobným děvčatům. Ostatně — už předtím, na ledě, při samotném závodě se ukazují různé povahy, nálady, dispozice. Je povznášející a povzbudivé vidět chut' a páru, s jakou vstupují do svých bitev dětí, ještě málem školou povinné; ale jsou i případy opačné. A aktuální. Stane se třeba, že dlouholetý účastník pánských krasobruslařských soutěží (a účastník úspěšný, který ví, jak se stojí na stupni nejvyšším), v jisté chvíli ucítí, že už toho má dost. Že už nechce vstávat ve čtyři ráno, aby mohl včas a dostatečně dlouho kroužit v úmorném nácviku povinných figur, že už ztratil chut' na věčné dření gymnastické a taneční a na tvrdý trénink k trojitým skokům. Že by si chtěl chvíli odpočinout, dodělat si pořádně studium, případně si ještě — však už se taky blíží léta! — dobrým skluzem a slušným výskokem přivydělat trochu peněz. Tenhle zkušený závodník tedy zase — už tradičně — vyhraje a řekne: dost! Děkuju vám za pozornost. A odchází z ledu. Leč — chyba lávky! Záhy se ukáže, že se nemůže jen tak sám rozhodnout, co a jak, neboť je tu stát a ten dohlíží na své reprezentanty orlím, až supím zrakem. Závodník nemůže jen tak z ledu pryč. Neboť nejvyšší světová soutěž se v dalším roce koná v jeho rodném městě a — to si přece nelze nechat ujít! Závodník tvrdí, že to taky nemusí dobře dopadnout a pak . . . Ovšem funkcionářům jde o efekt a o politický význam té věci a důležitou akci státní reprezentace. V pozadí celého přesvědčovacího procesu se vznáší vědomí, že ten stát může všechno: například být člověku, který má plány do budoucna, všelijak nepřijemný. A tak se i napěsrok jede.

A o tom je vlastně tahle úvaha. Každý, kdo má o skoky a piruety na ledě trochu zájem a večer čas a fungující televizor, to mohl na vlastní oči vidět. Mistr, který bezpečně zvládl povinné cviky a může je jet po těch letech se zavázanýma očima, stanul uprostřed plochy k jízdě volné. Rozjel se a při prvním skoku upadl. Těžko vědět, komu — jistě kromě sobě samému — v té chvíli lál. Ale bylo možno si to snadno představit. Samozřejmě, že vstal a jel dál; samozřejmě, že pár-

krát hezky povyskočil a zakroužil. Ovšem jiskra, která přeskakuje z bruslaře na diváka, chyběla. Na ledě i kolem ledu bylo mrazivé ticho, mrtvo, nic. Obecenstvo — stejně jako závodník-věděli, že se to musí dobruslit a že se tak snad stane bez dalších obtíží, jak tomu také nakonec bylo. Náskok z povinných — jak známo — stačil k obhájení celkového titulu. Ale nemusel to být žádný velký psycholog, který si při té přímo klasické příležitosti k zobecnění mohl říct: Takhle to vypadá, když se někomu nechce.

A nemusí to být žádný zvláštní psycholog kolektivního jednání či dějinných pochodů, aby v tom — s potřebnou dávkou faktického materiálu, který ovšem denně dodává obyčejný život — nespátíl důkaz pro — učeně řečeno — "pars pro toto" neboli, že část leckdy platí za celek. Když se nechce, když ve společenském ovzduší není důvodu, proč by se mělo chtít, když sociální poměry nepobízejí chut' k tomu, aby se chtělo — pak je marná veškerá agitace, ba dokonce často i hmotná zainteresovanost: člověk je bytost fyzická i duchovní; a za jistých okolností je souvislost mezi těmi dvěma polohami tak křehká, že ji rozbije sebemenší neomalenost; a lidská duše si tu trefu dobře a dlouho pamatuje. A — v důsledku takového stavu — dělá to, co musí, nehře se, kam nemusí, stará se o své věci, kterých má nad

Listárna . . .

DOPIS Z DOMOVA . . .

. . . Co se týče nás, tak jsme v jednom kole. Muž má odpolední a ráno vstává se mnou v pět a jede na stavbu našeho družstevního domku. Mají vše úkolované, a plánované hodiny, kolik musí každý za měsíc udělat. Tento měsíc má 160 hodin. Za neodpracované hodiny jsou pokuty 10 Kčs/hod. V neděli od 6-13 hod. za neodpracovanou hodinu 20 Kčs. pokuty. Večer přijíždí v 9 hodin a do postele se dostane tak v půlnoci.

Jinak je tu vše při starém. Baterky do transistorů už půl roku nejsou. Hloupé skoby na obrazy, ty už ani prodáváci nevědí jak vypadají. Na takové maličkosti si vzpomeneš a nejsou. Lidi nadávají až hrůza.

Tady se stává o sto šest. Nebude to dlouho trvat a město nepoznáme. Až na ten nepořádek všude kam se podíváš, já nevím, jestli to lidi dělají schválně nebo co. Oprava hodinek trvá 3 měsíce a nakonec to tam zase neseš, protože se zrychlují o 3/4 hodiny. A zase 14 dnů tam jsou a pořád nic. Před dvěma lety v zimě u mně v bytě spravovali v záchodě roury, neboť teklo té rodině pode mnou. Tu musli vyndat a jen tak nasadili. Já jsem si toho všimla až druhý den. Nachodila jsem se na domovní správu a jen sliby a sliby. Tak jsem před 14 dny napsala do Dikobrazu, a oni mi napsali, že to vyřizují a že mi to musejí spravit. Šicí stroj "Lada" jsem dala do správy, protože dělal špatně stehy. Po dvou měsících mi feklí, že to můžu vyhodit, že na to nejsou součástky. Ale máma sehnala jednoho důchodce, co dělal ve fabrice na šicí stroje, a ten to za den opravil.

Jen podplatit a máš. A národní směny. A vybírání na Vietnam. Už nadávám všichni. Ale necht' je jak je, jen ať válka není. Ted' nám zase ve fabrice strhují z platu, ale ženské, jak bibé, dělají ještě víc. A čím víc děláš, tím víc ti srážejí. Ale lidi jen kývnou a dřou dál. Žádná jednota! Nedá se vše psát, jak si myslím. Ale mistrům a těm nahoře, těm zůstává vše jak bylo. To je dělnická třída.

Tím končím a zdravím Vás všechny.

ZDENA

hlavu. O když už někdy není zbylí a k nějakému tomu odpíchnutému lutzu musí dojít, vidí tribuny, (ale hlavně rozhodčí a funkcionáři), že teda pro jednu jó, ale nebaví mě to, dámy a pánové, a vy, sou-druzi, se mnou nepočítejte! Není to žádné radostné zji-

štění, ale je to tak: soustružník, který umí divy, zkaží každý druhý kus; vědec, který je na cestě za objevem, ne a ne přijít na správnou kombinaci; k básníkovi nepřicházejí slova. Člověk je zvláštní tvor. Prostě to nejde — když se nechce.

Máme smutnou povinnost oznámit,

že nás dne 1. března 1973 opustila po těžkém utrpení

paní Dr. Marie B. Srbová,

ROZ. ZNOJEMSKÁ

Prosíme přátele, aby ji zachovali
vlidné vzpomínky.

Za rodinu ve Spojených státech
a v Československu

Dr. Antonín Srba,

manžel

NA LEPŠÍ K VAŠATOVÍ

notí dvojité ritbergry a trojitě salchovy, i když — přiznám se — mně osobně zůstane nadsmrti záhadou, z kterého směru a kterou nohou se naskočí do toho či onoho axel-pausena.

Leč: krasobruslí se každoročně a díky již zmíněné televizi mají milióny lidí možnost se spoluvzrušovat, radovat z úspěchu svých oblíbenců (ovšem i hroutit při jejich karambolech), čekat na chybičku soupeřovu a hvízdát při mylných — neb už jsme

Nové stavby

V Českých Budějovicích se staví telekomunikační budova o 10 objektech. Nákladem 400 milionů korun vznikne centrum, významné i pro mezinárodní spoje, neboť tudy povedou linky do mnoha zemí a evropských velkoměst. Stavba má být dokončena v roce 1978. — V Městci Králové se staví závod na výrobu granulovaných směsí hnojiv. Stavitelem je jedna západoněmecká firma. Závod, který bude stát 100 milionů korun, má vyrábět 14 tun granulí za hodinu.

Nadměrná exhalace

Podle zjištění Slovenské národní rady padá ročně na Bratislavu téměř 80.000 tun různých exhalátů. Toto množství vysoko překračuje normy, stanovené zákonem. Situaci zaviňuje — podle zjištění komise pro životní prostředí SNR — malá pozornost vedoucích pracovníků od podniků až po ministerstva k tomuto problému.

Rodí se ryby

Ve štičí líhni v Táboře — největší svého druhu ve střední Evropě — se už vykulily z jiker první letošní duhovi pstruzi a sivení. Tábořská líheň vyprodukuje letos na 25 milionů štiček a statisíce dalších rybích zárodků.

AMERIKO, AMERIKO . . .

VINEN CI NEVINEN — TO JE OTAZKA

Na jedné z hlavních washingtonských tříd stojí budova FBI, hlavní stan. V sedmém patře je umístěna proslulá kriminalistická laboratoř, od pondělka do patku mezi devátou ráno a čtvrtou odpoledne přístupná veřejnosti. Stovka detektivů s akademickými tituly — lékaři, biochemici, inženýři, serologové, botanici, tu v bílých pláštích a nad mikroskopy, zkumavkami a spektrometry hledají odpověď na otázku viny a nevinu. Houfy turistů jim nevadí, jsou od nich odděleni skleněnou zdí. Zvědavost návštěvníků ukájejí průvodci.

Kriminalistická laboratoř vyřeší ročně několik tisíc případů. Její služby jsou bezplatné a k dispozici kterékoliv policejní stanici ve Spojených státech. O radu a pomoc se k ní obrací i obhájci a žalobci.

Nezaměstnanější ze všech oddělení je chemické a fyzikálně-lékařské. Tady se vyšetřuje a zkoumá spousta zdánlivě bezvýznamných stop: špinavý střevec, vyložené dveře od sejfu, orgány lidského těla . . . Malá skvrnka krve, kousek bláta, útržek špinavého hadříku — zmačkaný papír s několika ručně psanými slovy — to všechno dovede usvědčit z viny anebo dokázat nevinu . . . Analyzuje se zde hlína, kousek bláta uvízlého za kalhotovou manžetou člověka podezřelého z vraždy . . . Jeden vrah zatčený tisíc osmset mil od místa činu byl

usvědčen kusem hlíny uvízlé pod blatníkem jeho vozu. Byla totožná s hlínou z místa, kde zabil a pohodil svou obětí.

V technickém oddělení kriminalistické laboratoře mají vzorky všech barev, používaných automobilovým průmyslem Spojených států a většiny zahraničních firem. Ovšem experti se nespolehají pouze na své oči při posuzování a zkoumání vzorků barev. Rozkládají barvu, a třeba jen její nepatrné stopy nalezené na šatech autem přejeté obětí, chemicky anebo ve spektrografu, který zaznamenává různé světelné vlnové délky všech částic — které barva obsahuje. Jestliže souhlasí vlnové délky známého vzorku barvy a toho, který bylo potřeba identifikovat, je jasné, že oba vzorky jsou totožné. Spektrograf se nedá ošidit ani přebarvením vozu. Jednou zde experti vystopovali hledanou barvu na Cadillacu, který byl přebarven sedmkrát.

V technickém oddělení se rozmetávají nejzamotanější klubka, stopují se zde ty nejmenší vodítka. Jistá žena zvolna otravovala svého muže arsenikem po několik měsíců a nakonec ho usmrtila. Tělo po několika dnech spalovalo na čmí z uhlí, dřeva a petroleje v opuštěném lese blízko své farmy. Po třech měsících se k zločinu přiznala. Jenže scházely důkazy její viny . . . V ČSSR je už po čtvrt století hlavním důkazem viny osobní přiznání

obžalovaného. Vzpomeňme politických procesů, kdy se toho hojně využívalo. Obžaloba neměla po ruce žádné důkazy. Vždyť také nešlo o žádné zločiny. A tak se násilím vynutilo přiznání obžalovaného a to stačilo. Veškeré další vyšetřování bylo zastaveno. Člověk byl odsouzen, často k smrti.

V USA musí být vina dokázána, samotné přiznání nestačí . . . A tak, v případě ženy-travičky, bylo do washingtonské kriminalistické laboratoře odesláno několik set kilo hlíny z místa, kde údajně žena mrtvolu svého muže spálila. Půda byla pečlivě prosévána, až tu byla nakonec litrová nádoba naplněná nepatrnými zbytky kostí. Pomocí odborníků z antropologického ústavu (jedním ze zakladatelů byl vědec českého původu Aleš Hrdlička) bylo zjištěno, že pocházejí z kostí postavy a stáří manžela. Ted' přišel na řadu jeden z nejmódnějších analytických způsobů, jaké má laboratoř k dispozici: neutronová aktivace, která pomocí gamma paprsků odhalí veškeré částice obsažené v kterémkoli radioaktivním materiálu. Drobtý kostí byly učiněny radioaktivními. A gamma paprsky v nich objevily množství arseniku. Teprve nyní mohla být vražedkyně — přestože se k činu sama a dobrovolně přiznala — odevzdána soudu a obžalována z vraždy prvního stupně.

Dokumentační oddělení je tiché jako knihovna. Tady se zkoumá pravost listin a dokladů. Před časem předložila jistá žena závět z roku 1940, kterou jí byl odkázán značný majetek. Okolnosti byly soudy podezřelé — poslal dokument kriminalistické laboratoři. Ta zjistila, že typ papíru, na kterém byla závět napsána, se vyrábí teprve od roku 1950, že vodoznak je z roku 1958, že podpis je účinný perem, jaká se vyrábí od roku 1943. Grafologové z tohoto oddělení pomohli často očistit nevinně nařčeného. Nedávno zjistili, že padělaný šek nebyl dílem obžalovaného mladého muže, ale čtveřice — tří mužů a jedné ženy — kteří už delší dobu předkládali falešné šeky na jihu Spojených států. Čtyřlístek byl pak krátce na to odhalen a zatčen.

Také dva z nejtypičtějších "dokumentů" — otisky bot a pneumatik, pomohly k odhalení dlouhé řady zločinů. Avšak pomohly také očistit mnoho nevinně podezřelých.

Objektivní, suše vědecké — analytické, chladné zkoumání viny a nevinu, to je pracovní náplň odborníků kriminalistické laboratoře, těchto detektivů v pracovních pláštích. Jsou to experti, jejichž úlohou je předkládat fakta bez ohledu na to, jestli ta fakta někoho usvedčí anebo osvobodí.

Krajanský oznamovatel

Navštívíte-li Švýcarsko, zastavte se v hotelu BELLEVUE,

Wollerau 25 km od Curychu směrem na Chur — s výhledem na curyšské jezero a vrcholky Alp. K návštěvě restaurace, dancingu, baru a hotelu zve

rodina Vojáčková, (tel. 01-76 02 33).

PSACÍ A POČÍTAČÍ STROJE

pro krajany se slevou — jakož i veškeré opravy zařídí ANTONÍN ZETEK, Illnauerstr. 24, 8307 Effretikon, tel. 052-32 53 03

SERVIS

vašeho vozu zajistí rychle a spolehlivě W. Pizoft, společník fy: AUTO WEISS, Altstetterstrasse 228, 8048 Zürich, tel. 01-62 14 55.

GALERIE AKTUELL

s kvalitními originály, kresbami, grafikou a vzácnými rytinami starých mistrů má sídlo v Göteborgu, Švédsko, majitel JOSEF KAPLAN, tel. 27 79 84 (Organisování výstav po celé Evropě).

Přes UNIONFUNK

v Zürichu seženete českého taxikáře, znalého místních poměrů, památek a vůbec všeho zajímavého.

Volejte 01-47 30 47 a žádejte pana IVANA MÁDRA.

Garage Jana Hofmann,

6908 HEDINGEN, AFFOLTERNSTRASSE 12. — Tel: 01/99 63 23: nová auta všech značek • odtahová služba • nízká hodinová sazba pro opravy pneumatik se slevou.

Architekt Jan Dratva Dipl. Ing.

orevřel po obdržení švýcarské licence projekční atelier. Zajistí: architektonické studie, kompletní projektovou dokumentaci, stavební povolení, financování a provedení staveb. Adresa: Dötschihalde 45, 8055 Zürich, tel.: 01/35 10 48.

Evropský zpravodaj

• **RUMUNSKÝ HOKEJISTA** Razvan Skeanu patřil mezi opory národního týmu Rumunska. Po druhém mezistátním utkání (první v Bielu vyhráli Rumuni 3:2, v odpověď podlehl Švýcarsku 2:5) při recepci požádal luzernskou policii o poskytnutí politického azylu. Bez Skeanua prohráli Rumuni o dva dny později s německým EV Füssen 4:6. Skeanu prohlásil, když neobdrží asyl ve Švýcarsku, pokusí se o jeho získání v jiné zemi.

• **STRANICKÁ ORGANIZACE** bělehradské herecké akademie požaduje propuštění filmového režiséra Alexandra Petroviče, který zde působí jako profesor. Důvodem "kolektivní" žádosti straníků je — že Petrovič dal jednomu žákovi vysokou známku, ačkoliv jeho závěrečná práce — film — z hlediska ideologického byl nepřijatelný!

• **V POLOVINĚ LEDNA** se podařilo jednomu 19ti letému poddůstojníkovi východoněmecké pohraniční strážě uprchnout do západního Německa, v prostoru Niedersachsen. Jako důvod svého útěku udal tento muž, že podmínky pro normální život se v NDR neustále zhoršují a že se ani s cíli východoněmecké politiky nesetoznáje. O týden později, téměř ve stejném prostoru se podařil útěk 17ti leté dívce, také z NDR. Chtěla přelapvat Labe, ale měla štěstí. Po několika málo minutách pobytu ve studené vodě byla vzata na palubu blíže neoznačené motorové lodě ze západního Německa.

• **ŽENY V DOMÁCNOSTI** ve Švýcarsku — podle sdělení ministra pro vnitřní obchod Ernsta Bruggera, mohou dosáhnout ve svém oboru diplomu. Uchazečky, které s úspěchem absolvují tříleté školení a složí zkoušky, obdrží titul "eidg. Dipl. Hausfrau", který budou moci uvádět u svého jména.

• **ŠVÝCARSKÝ BUNDES RAT BRUGGER** opatří v blízkém se jaro návštěvu sovětskému ministru obchodu Nikolaji Patoľičevovi, který se zdržoval ve Švýcarsku v červnu 1971 při ruské výstavě v Baselu. Bruggera bude doprovázet vyslanec Raymond Probst. Předběžně je s návštěvou švýcarské delegace v Rusku počítáno od 26. března do 9. dubna. Brugger má oficiálně zahájit moskevskou výstavu švýcarských výrobků dne 23. března.

SPORT

V Bratislavě probíhalo minulý týden mistrovství světa v krasobruslení a v tancích na ledě. Čs. závodníci Ondřej Nepelovi se podařilo získat mistrovský titul již po třetí po sobě. Další čs. závodník Zdeněk Pazdírek se umístil na 10 místě. V soutěži žen zvítězila kanadská závodnice Karen Magnussenová před Američankou Janet Lynnovou. V tancích na ledě získal I. místo sovětský pár Pachomová-Gorškov před západo-německou dvojicí sourozenců Buckových. K vítězství Nepelovu se ještě vrátíme.

Čs. tenista Jan Kodeš zvítězil v "B" skupině světové ministerské soutěže v Kolíně nad Rýnem, když ve finále porazil B. Fairliho z Nového Zélandu 6:1, 6:3, 6:1. Ještě před tím v semi-

finale vyřadil Kodeš Angličana Marka Coxe 6:2, 6:7, 6:1. V I. hokejové lize byly sehrány tyto zápasy:

Jihlava-Pardubice 1:1, Sparta-ZKL Brno 4:0, Budějovice-Plzeň 5:3, Kladno-Košice 6:4 a Litvinov-Slovan 3:6. Hokejová liga se blíží ku svému konci. Zbývá sehrát pouze dvě kola. Pardubice a Jihlava již mají zajištěnou účast ve finalových zápasech. Dalšími účastníky v kvalifikačních zápasech o setrvání v I. lize budou: Budějovice, Chomutov, Milevsko, VŽKG a Lokomotiva Zvolen.

Byla již také zahájena jarní fotbalová liga zápasem Sparta-Hradec s výsledkem 2:1 v celkem nezajímavém zápase před 15.000 diváky.

Kaválek na třetím místě

Československý emigrant Lubomír Kaválek, který žije od roku 1968 ve Washingtonu, se umístil v americkém šachovém turnaji na třetím místě po Byrnovi a Reshevském. S Byrnem prohrál velmi těsně, a je naděje, že při některých budoucích soutěžích se Kaválkovi podaří stát se mistrem USA.

MALÝ OZNAMOVATEL

MOLDERS

Non-Ferous Jobbing Molders. All benefits day or nite shifts Good Salary. Excellent working conditions.

FEDERAL BRONZE PRODUCTS, INC.

9 Backus Street, Newark, N.J.
Foot of Chestnut Street
201 589 4930

MACHINIST

Long Island Location
Growing motion picture equipment manufacturer needs experienced lathe-mill-setup man. Liberal fringe benefits. Salary open. Call 516 889-4600 for appntmnt.

MAINTENANCE ELECTRICIAN —

Familiar with industrial electrical maintenance. AC and DC machinery and circuits. Overtime available. Call (201) 442-7030, Bird & Son Inc., Perth Amboy. Equal Opportunity Employer.

MACHINISTS, TOOL MAKERS,

Must be capable of working from detail and assembly print. Long term machine building program and prototype work. Top rates if qualified. Liberal benefits and overtime. Piteo-Academy Incorporated, 316 Rt. 10, E. Hanover, N.J. 987-3800, eves. 267-0276.

WELDERS — Heli Arc, experienced on aluminum, full or part time. Also Class A finished spray painter, full time only, Hopewell area, contact Mr. Fisher, 914 226-2291.

TRUCK DRIVER —

Good salary, steady work, private company. Call Nick Duramo, (201) 541-1303, Pleamay Products, 377 Roosevelt Ave, Carteret N. J.

HOUSEKEEPER —

Willing to sponsor, must love children, private room and T. V. Must be dependable for lovely home in country. Will consider someone still in Europe. Call only between 9-3 (201) 469-2633.

EXPERIENCED LATHE HAND MACHINIST OR TOOL MAKER

TMF TOOL CO., INC.
1852 Janke Drive
Northbrook, Illinois
Tel. — 498-3072

ASSEMBLERS & SERVICE MAN INSTALLER

To assemble patio doors and service & install aluminum doors & windows. Some experience necessary. Good Benefits.
Silver Line, 10 Boright Ave.
Kennilworth N. J. or Call
201-686-9020

SCREW MACHINE

BS Set-up and operate, 1st and 2nd Shift.
Top pay. Full insurance benefits. Vacation. Overtime on 1st and 2nd shift. 10% bonus on 2nd shift. Apply at or Call

INLAND MIDWEST
5555 Northwest Highway,
Chicago Illinois
Tel. — 775-2111

PREVÁDZAM ODBORNÉ O-PRÁVY DOMACÍCH CHLADNIČIEK A AIR CONDITION. VOLAJTE NA TEL. ČÍSLO (212) 274-6132 MEDZI 10 A.M. A 6 P.M.

DIE SETTER

Night Shift
Company benefits including profit sharing.
Apply or call 9 A.M.—5 P.M.

LINE TOOL & STAMPING CO.

539 W. Algonquin Rd.
Arlington Heights, Ill.
593-6810

SALAD GIRL DISHWASHERS — (MALE)

5 day week — No week-ends.
Good salary plus benefits.
REGIMENTAL GRILL
10 S. Riverside Plaza
Chicago, Ill. 726-9347

MACHINE SHOP OPERATORS

Engine lathes, milling machines, turret lathes. Full or Part Time Day only.
Kent Products Co.
327 71st St. Guttenberg, N.J.

MACHINE SHOP HELP

Machinists 1st class, lathe, milling, hardinge-S/U operators. Top salary. Permanent, interesting, diversified work. Excel oppty for advancement.
516 VA 5-0678

OWNER (25) OPERATORS**• IMMEDIATE WORK •**

For New Jersey terminal. Drivers with tandem tractors. Grossed for 72,000 lbs. Must have bob-tail insurance & stickers for N. J., N. Y., Pa., Md.
N. Y. office: 212 646-4129
Steady work • Good pay

MOLDERS

Non-Ferous Jobbing Molders. All benefits day or nite shifts Good Salary. Excellent working conditions.

FEDERAL BRONZE PRODUCTS, INC.

9 Backus Street, Newark, N.J.
Foot of Chestnut Street
201 589 4930

ČESKOBRATRSKY PRESBYTERNÍ SBOR MISTRA**JANA HUSA**

351 E. 74 St., N. Y. C. NY 10021

NEDELNI

Bohoslužby v 10.30 hod. ráno
Nedělní škola v 9.30 ráno.

Zkouška pěveckého sboru 10.45 ráno
Golden Age Club on Mondays at 12.45 — 3.45 p.m.

ČESKÁ BIBLICKÁ HODINA
každý čtvrtek v 7.00 hod. večer,
Rev. Brent W. Fisher
Tel. BU 8-6743
879-5128

ASSEMBLERS**NO EXPERIENCE NECESSARY**

Permanent full time positions on day or evening shift. 8 A.M. to 4:30 P.M. or 4:30 P.M. to 1 A.M.
Aerosol packaging of a diversified product line affords interesting work.

Call or apply:

CHASE PRODUCTS CO.

865-1000

19th & Gardner Rd.
Broadview
Illinois
Equal Opportunity Employer

JANITORIAL SUPERVISOR

Part Time Experienced. 5:45 p.m., 10:15 p.m. Mon.-Friday, for job in Wayne township area. Call Robert Diamond, 914-968-1000 collect.

MALE CLEAN-UP HELP WANTED

Nights. Apply in person only

MILLER'S PREPARED**POTATO COMPANY**

140th & Western
Blue Island, Ill.

OPERATORS

Marrow and Safety Stitch and Singer Operators. Sportswear, LEBERN Enterprises, 5508 Polk St., W. N.Y., N.J. 201 864-6662.

MAINTENANCE MACHINIST —

All around person for repair and maintenance of industrial machinery. Machine shop experience essential on lathe and milling machines. Knowledge of common maintenance practices and techniques. Overtime available. Call Bird & Son Inc., Perth Amboy (201) 442-7030. Equal Opportunity Employer.

Odeslání všech zahraničních léků všem Vaším drahým i bez předpisu přesně a rychle zařídí

mag. farmacie z ČSR Olga Olešovská

LEAN'S PHARMACY

177 RONCESVALLES, TORONTO 3., ONTARIO, CANADA
Telefon 536 2929

EASY WAY AUTO DRIVING SCHOOL, Inc.**Easy Way Auto Driving School, Inc.,**

37-06 Brcadway, Astoria, NY 11103 • Tel.: (212) 932-2525 •
Můžeme vám pomoci k řidičskému průkazu, i když neumíte číst anglicky.

HUDEBNÍ ŠKOLA

Všechny běžné hudební nástroje, zpěv, tanec. Manhattan, Queens nebo docházka do bytu kdekoli v NYC. Prof. M. Lebeda, 45-12 79th Str. Elmhurst, N. Y. 11373. Tel. 429-0025.

ANGLIČTINA

Chcete se naučit v krátké době dobře anglicky? Zcela nový způsob — soukromé hodiny \$8.00 — denně od 9 hod. ráno do 9. hod. večer
Rose Fisher, 152 W 58 Street (6th Fl). Tel.: PL 7-9177

JEWELRY

Expd. Rubber Mold Cutter, excl. oppty. fringe benfts. Kellman Bros, 920 Bway, NYC, 212-677-3355.

MACHINIST-TOOLMAKER

1st Class. Excellent benefits permanent. (Bronx area near Whitestone)

EMERSON PLASTRONICS

Call Mr. Nardine
(212) SY 2-4400

We need experienced

DIE BARTENDER

Part Time. Flexible Hours. Apply at:

RAMADA INN

666 Sheridan Rd.,
Highwood, Ill.

Ask for Mr. Stacy

Machine Shop

Top Rates for Top Men

TOOLMAKERS

Jigs, fixtures, experimental, etc.

SET-UP MEN

Small machines milling drilling, etc.

We manufacture products for the telephone & electronics industry. NOT A JOB SHOP! Stable employment, benefits, parking, excellent conditions. Near Co-op City.

GYROTRONICS

3455 Conner St. Bronx N.Y.

(212) 994-6600

Equal Opportunity Employer M/F

Opportunities in Canada

Progressive Toronto manufacturer of fasteners requires Cold Header Set-Up operators with experience on Hartford, National and Waterbury Cold headers. Also Roll Threader set-up operators experienced on Hartford roll threaders. Excellent wages and fringe benefits. Please reply in confidence to
Mr. R. Olinoski

CAPITAL METAL INDUSTRIES, LIMITED

61 Milne Ave., Scarborough, Ontario, Canada

H & S PORK STORE

(PREDTÍM B. HRDINA)

PRVOTŘIDNÍ párky, debrecínky salámy, klobásy, domácí salámy, paprikovaná slanina, tlačinka a jiné masové výrobky. — Nezapomeňte ochutnat naše znamenité domácí uzené, jakož i važené šunky. Chutné jaterničky a jelička každý den čerstvé. Naše specialita: moravské (cikánské) uzené. Výsek čerstvého mladého vepřového, hovězího, telecího, jehněčího a veškeré druhy drůbeže.

JOSEF SUDA, majitel

35-10 DITMARS BLVD., ASTORIA, NEW YORK
(mezi 35. a 36. ulicí) Telefon AS 8-8468

DOMOV SLUŽBY, NA NIŽ JE SPOLEHNUTÍ**Mixan-Kučera Funeral Homes, Inc.**

23-86 31st Street (blíže Českého domova) — ASTORIA, L. I.

OTTO F. KUČERA, ŘEDITEL A BALZAMOVAČ SPECIALISTA

Více a více rodin, které použily dokonalé služby pohřebního ústavu **MIXAN-KUČERA**, doporučují tuto službu svým přátelům a příbuzným. Tato doporučení jsou upřímná a zcela dobrovolná na základě jejich naprosté spokojenosti. Kaple k dostání kdekoli v New Yorku.

Nové parkoviště k dispozici přímo u budovy.

Telefon RA 8-0278